

Սուսաննա Կախիճյանի անձնուսույնի Ինչպեսակին

Ա. Խաչատրյան (1903 - 1978)	
1 Երգ-պոեմ «Էջուղների պատվին» ջութակի և դաշնամուրի համար (1929).....	6.00
2 Սոնատա-մոնոլոգ ջութակի համար (նվիրվում է Վ. Պիկայզենին) (1975).....	13.34
Է. Բաղդասարյան (1922 - 1987)	
3 Ռապսոդիա (1956).....	10.29
Է. Միլիդյան (ծ. 1921)	
4 Perpetuum mobile (1957).....	4.00
Ա. Խաչատրյան (1903 - 1978)	
5 Լուսլույս ընդ (Երանուհույի «Նիմայնաստեղծ» դրամայի բեմադրության երաժշտության վոկալիզացիան).....	3.56
6 Պար N-1 Սի բեմոլ մաժոր՝ ջութակի և դաշնամուրի համար (նվիրվում է Ա. Գաբրիելյանին).....	4.16
7 Շրթոցային՝ ջութակի և դաշնամուրի համար (նվիրվում է Կ. Խաչատրյանին).....	4.25
8 Սուսերնեղով պար «Գայանե» քայտից (տրանսկրիպցիան՝ Վ. Սապրովիկի).....	7.14
Կոմիտաս (1869 - 1935)	
9 Կտուհի.....	3.49
Ընդհանուր տևողությունը.....	52.45

Սուսաննա Կրիզոստոմի (ջութակ)
Շուշան Բուրջումյան (դաշնամուր)

©&℗ 2014 Susanna Gregorian
All rights reserved

Khachaturian
Bagdasarian
Mirzoian
Komitas

Susanna Gregorian, violin

Aram Khachaturian (1903-1978) is a prominent Armenian composer, whose compositions became part of the music classics of the 20-th century. He did not get a regular musical education as a child. As his bright talent became evident, he moved to Moscow, where from 1922 to 1929 he studied cello and composition at the Gnessins Institute of Music and Pedagogics. He perfected his knowledges of musical composition with the famous Nikolay Myaskovsky at the Moscow Conservatory. Already in 1935 he was awarded a honorary title "Merited Artist of Armenian Republic" for his 1st symphony. International recognition brought to Khachaturian his Piano concerto and especially Violin concerto, which soon became very popular at home and abroad. In 1939 Khachaturian became Vice-

president of the newly formed Union of the Soviet Composers and, as such, he wrote National anthem of the Armenian republic (1944). In 1947 he wrote a patriotic "Symphony Poem" for orchestra, organ and 15 additional trumpets. This grandiose composition was dedicated to the 30th anniversary of October revolution. After Stalin's death Khachaturian continued his pedagogical activity as professor of the Moscow conservatory, he also taught orchestra conducting and composition at the Gnessins institute. In 1954 Khachaturian finished his most important ballet "Spartacus", which 1959 brought to its author the most honorary award in the USSR, the Lenin Prize.

Khachaturian belongs to the most prominent Russian (Soviet) composers of the 20th century. At the same time he is known for

his traditionalism in regard to Armenian and Russian music of the 19th century. Some of his works, especially his "Sabre Dance" (from the ballet "Gayaneh") became world-wide classical hits. In 1955 Shostakovich told about Khachaturian: "The individuality of Khachaturian shows itself not only in his stylistic idiom, it is wider than just his (easily recognized in every measure) compositional technique and language, it also comprises his optimistic and vivid perception of the world.

Komitas (1869-1935), real name is Soghomon Soghomonian, is one of the most renowned Armenian Churchmen and musician of modern times. He was born in 1869 in Kutina, Turkey. At the age of 11 he was brought to the Echmiadzin monastery in Armenia, where he learned his

mother tongue. In 1895 he obtained a degree of "vardapet" (doctor of theology in Armenian church). As a talented singer and composer, 1896 he was sent to the Berlin Richard Schmid conservatory and Friedrich-Wilhelm University, where he studied until 1899. He got there Ph. D. in 1899 with the dissertation on musicology. As he returned to Echmiadzin, he started re-working completely Armenian liturgy, re-writing it in the polyphonic style. Komitas was also an incredibly active ethnomusicologist, who personally collected over 3700 Armenian folk tunes, which he carefully notated and prepared their arrangements for a concert performance.

In 1910 Komitas moved to Constantinople, where he set up a huge church choir of 135 members. During Turkish massacre of

Armenians in 1915 he was imprisoned and banished. The sufferings of his native folk became a heavy experience for Komitas. He broke down, lost his ability to speak. Incurable he was brought to Paris in 1919 where he died on October, 22, 1935.

Edward Bagdasarian (1922-1987) was born in Yerevan. He got primary musical education in Tbilisi. Since 1941 he studied piano in the Yerevan Conservatory with G. V. Saradzhev, later also composition with G. E. Yegiazarian. In 1951 he had been advised to continue his education Moscow, where he studied composition with such renowned musicians as Genrikh Litinsky and Nikolay Peiko. Bagdasarian has been fond of folk music, he made personal recordings of folk tunes which he later arranged for

choirs and solo singers. Since 1953 he also taught composition.

The music of Edward Bagdasarian is stylistically unique - it is sincere and full of beautiful emotions. He wrote in the most different genres, such as songs and romances, chamber instrumental music (e. g. String quartet and Clarinet sonata), Overture for symphony orchestra, Rhapsody for violin and orchestra, Nocturne for violin and piano, 24 Piano preludes, Piano concerto, 3 Preludes for organ (or piano), ballet "Chess", incidental music and film music.

Edward Mirsoian was born in 1921 in the Georgian town Gori. He got primary musical education in Yerevan. 1936 he entered the Yerevan Conservatory where he studied musical composition with V. G. Talian. In 1946-1948

young composer continued his education in Moscow, his teachers were famous Genrikh Litinsky, Nikolay Peiko and Nikolay Rakov. That time he composed a lot of orchestral music enriched with nationally specific flavor and perfectly arranged. He started teaching composition since 1948. Among the talented students of Mirzoian there were S.Nakhdian, S.Samvelian, Konstantin Orbelian, S.Dzhrbashian, Av.Terterian, R. Amir-khanian, L. Chaushian etc.

Professor of the Yerevan State conservatory Edward Mirzoian is not only an active participant of public musical life in Armenia but he also personally contributed to the modern Armenian music. In 1981 he was awarded the "People Artist of Armenia" title.

The most important musical works of Edward Mirzoian

include Symphonic Dances, Festive Overture, three Suites for symphony orchestra, Poems for symphony orchestra, Symphony for string orchestra and timpani, Introduction and Perpetuum mobile for violin and orchestra, String quartet, Cello and Piano sonatas, piano pieces, romances set to lyrics of Armenian poets, film music.

Susanna Gregorian was born in Armenia. Her exceptional talent having been discovered early on, she was encouraged accordingly. At the tender age of seven, she entered Irina Svetlova's violin class at the music school of the Gnnessin Institute for the exceptionally talented in Moscow. From 1986 to 1993 she studied with Maia Glesarova at the Tchaikovsky Conservatory in Moscow.

Following her stay at the Prague Mozart Academy, she took courses with Gabor Takas-Nagy, Sandor Vegh, Kristoph Jakovitz, Charles Rosen and Boris Pergamentchikov. Since 1994, Susanna has been living in Cologne, where she is a member of Saschko Gavrilov's violin class at the local conservatory.

While still a student, Susanna Gregorian was first violinist of the conservatory orchestra, and, from 1991, also first violinist of the Russian-German Youth Orchestra, which has been playing all over the world under the baton of such renowned conductors as Zubin Mehta, Dmitri Kitaenko, and Mstislav Rostropovitch. Between 1992 and 2000 she was Konzert-meister of the Philharmony of the Nations.

She has appeared on German TV numerous times and performed at International Festivals, including the "Schleswig-Holstein

Music Festival," the "Festival des Jeunes Interpretes" (France) and the "Gubbio Music Festival" (Italy).

In 1992 Susanna Gregorian gave concerts with Armenian Philharmonic Orchestra under Loris Tcheknavorian and Leon Grigorian (both from USA).

In 1996 she played in ensemble and made live recordings for WDR (Cologne) with the prominent violist Kim Kashkashian.

In 1997, Susanna Gregorian won the Mozart Award from the Carl Flesch Academy (Baden-Baden) and was awarded first prize at the "International Duet Competition for violin and piano in memory of Christian Ferras and Pierre Barbizet" in Marseille (France).

In 1999 Susanna Gregorian took part at the Oldenburg Musical Festival where she played chamber music with Dmitry Sitkovetsky. The same

year she gave a concert in Great Hall of Moscow Conservatory with the "Philharmonia of the Nations" orchestra.

Susanna Gregorian has made broadcast recordings for Radio Moscow, West German Radio, Radio Suisse Romande and CD recordings with different accompanists and orchestras. In addition, she is a dedicated chamber musician performing all around the world.

Susanna Gregorian plays a Januarius Gagliano violin from 1745.

Shushan Kocharian was born in 1981 in Yerevan to the family of architects. In 1988 she entered Sayat-Nova music school in Yerevan. Being a 5th year schoolgirl she already became a laureate of the Arno Babadzhanian competition. She continued her education at the Tchaikovsky music school in

Yerevan, and later at the Yerevan State conservatory, where he studied piano. She graduated from the Conservatory in 2003 and at the same year she entered there a post-graduate class.

Aram Khatchaturjan (1903 - 1978). ist ein berühmter armenischer Komponist, dessen Werke zu einem Teil der musikalischen Klassik des 20. Jhs. geworden sind. Sohn eines Buchbinders, er zeigte schon als kleines Kind seine Neigung zur Musik, spielte im Schulorchester Tenorhorn und brachte sich selbst die Grundbegriffe des Klavierspiels bei. Nachdem sein wahres Talent in Moskau entdeckt wurde, schickte man ihn an das dortige Staatliche Gnessin Institut für Musik und Pädagogik, wo er von 1922 bis 1929 Violoncello und Komposition studierte. Bis zu seinem Abschluss schrieb er eine Reihe von Klavier- und Kammermusik-werken sowie vier Schauspiel-musiken, die mit Erfolg aufgeführt wurden. 1929 erhielt Khatchaturjan die Erlaubnis, am Moskauer Konservatorium weiter zu studieren. Er war einer der acht

Schüler von Nikolaj Miaskowskij, legte mit der 1. Sinfonie (1935) sein Meisterstück ab und erhielt 1938 als 35-jähriger bereits den Ehrentitel „Verdienter Kunstschaffender der Armenischen Sowjetrepublik“. Er festigte seine nationale Reputation mit der patriotischen „Ode an Stalin“ (1938) und schaffte kurze Zeit später mit seinem Klavier- und seinem Violinkonzert auch international den Durchbruch. 1939 wurde Khatchaturjan zum Vizepräsidenten des neu gegründeten Sowjetischen Komponistenverbandes ernannt und schrieb in dieser Funktion u.a. auch die Nationalhymne der Armenischen Republik (1944).

1947, zum 30. Jahrestag der Oktoberrevolution schrieb Khatchaturjan das gewaltige „Sinfonische Poem“ für Orchester, Orgel und 15 zusätzliche Trompeten. 1953, nach Stalins Tod, war er einer der

ersten prominenten Künstler, die öffentlich gegen die zunehmende Bürokratisierung des Musiklebens kämpften, und forderte das Regime indirekt auf, die Einmischung in den künstlerischen Schaffensprozess zu unterlassen.

In der Folgezeit war Khatchaturjan vor allem als Dirigent und Kompositionslehrer am Gnessin-Institut aktiv. Neben einer Professur am Moskauer Konservatorium (seit 1951) erhielt er auch einen offiziellen Regierungsauftrag zur Vertonung einer Dokumentation über Lenin. 1957 wurde er dann zum Sekretär des Sowjetischen Komponistenverbandes berufen. Sein bedeutendes Ballett „Spartacus“, welches er 1954 komponierte, wurde 1959 mit dem begehrten Lenin-Preis ausgezeichnet. Das Eröffnungsadagio dieses Ballett wurde sogar zur Titelmelodie einer

Fernsehserie. In dieser Zeit war er auch korrespondierendes Mitglied der Akademie der Wissenschaften der DDR. Khatchaturjan gehört zu den bedeutendsten russisch-sowjetischen Komponisten des 20. Jahrhunderts. u. gleichzeitig zu den wichtigsten Bewahrern der russischen und armenischen Musiktradition des 19. Jahrhunderts. Am eindringlichsten wirkte Khatchaturjan in der Umsetzung bildhafter Themen u. Motive, d. h. in seinen Balletten u. in seiner Schauspiel- und Filmmusik. So wurde der „Säbeltanz“ aus dem Ballett Gayaneh (1942) auch sein mit Abstand populärstes Stück. Ergänzend sagte Schostakowitch 1955 über ihn: Khatchaturjans Individualität offenbart sich nicht nur in ihrem Idiom u. hinterläßt in jedem Takt ihren Eindruck; sie ist größer u. enthält mehr als nur musikalische Technik; sie schließt auch seine

grundsätzlich optimistische u. lebensbejahende Weltanschauung mit ein.

Komitas (1869 - 1935, Geburtsname Soghomon Soghomonjan) ist einer der bekanntesten armenischen Kirchenväter und Musiker der Gegenwart. Er wurde am 8. Okt. 1869 in der Stadt Kutina (heutige Kütahya/Türkei) geboren. Mit 11 Jahren, als Vollweise, wurde er zum Priesterseminar (Gevorkjan) nach St. Etchmiazin gebracht, wo er seine Muttersprache, armenisch, lernte und den er 1893 mit Bravour absolvierte und seinen kirchlichen Namen Komitas bekam. Zwei Jahre später wurde er zum Vartabed (Archimandrit) geweiht. Schon früh erkannte man sein musikalisches Talent und seine sängerische Begabung und der damalige Katholikos Kevork IV schickte ihn nach Berlin, zum Musikstudium

am Richard-Schmid Konservatorium und an der königlichen Friedrich-Wilhelm Universität. 1899 promovierte er dort als Doktor der Musikwissenschaft, Danach kehrte er nach Etchmiazin zurück, wo er die armenische Liturgie, welcher bis dato nur einstimmig gesungen wurde, in vierstimmige Singweise umschrieb. Er reiste unermüdlich in die entlegensten armenischen Städte und Dörfer im osmanischen Reich und sammelte um die 3.700 Volkslieder, die er in Noten umschrieb und mehrstimmig komponierte. Seine der Volksmusik gewidmeten Konzerte und Vorträge erweckten in verschiedenen Ländern einschließlich Westeuropas reges Interesse.

1910 begab er sich nach Konstantinopel (Istanbul), wo er den ersten aus 135 Personen bestehenden Kirchenchor gründete. Der Völkermord an den Armeniern 1915 in der osmani-

schen Türkei ging nicht an ihm vorbei und so wurde er am 24. April 1915 mit weiteren 600 Intellektuellen verhaftet und deportiert. Nur durch vehementen Interventionen von reichen Auslandsarmeniern konnte er aus den Deportationszügen gerettet und nach Istanbul gebracht werden. Sein künstlerisches Schaffen konnte er aber nicht mehr fortsetzen, da er durch das erlebte Leid seiner Mitmenschen auf den Deportationszügen, seinen Verstand verloren hatte und nicht mehr sprach. 1919 brachte man ihn in eine Nervenheilstalt nach Paris, wo er am 22. Oktober 1935 starb, ohne jemals wieder zu sprechen.

Edward Bagdasarjan (1922-1987) wurde in Jerewan geboren. Primäre Musikausbildung bekam er in Tbilisi, seit 1941 studierte er Klavier im Staatskonservatorium

Jerewans bei G. W. Saradzhev, später Tonsatz bei G. J. Jegiasarjan. 1951 wurde der junge Komponist nach Moskau geschickt, wo er Komposition bei G. I. Litinskij und N. I. Peiko studierte. Bagdasarjan war für die armenische Volkskunst begeistert, er sammelte Volkslieder, setzte sie oft für Chor und Solo-Gesang um. Seit 1953 war er auch tätig als Kompositionslehrer.

Die Musik von Bagdasarjan verfügt über unikale stilistische Eigenschaften. Sie ist aufrichtig, emotional, farbenfroh. Der Komponist schrieb Werke von verschiedenen Gattungen wie Lieder, Romanzen, Kammer- und Orchestermusik. Unter seinen Musikwerken sind auch Rhapsodie für Violin und Orchester, Nocturne für Violin und Klavier, Klarinettensonata, Klavierkonzert, 24 Präludien für Klavier, Ballett "Schach-Spiel".

Edward Mirsojan ist 1921 in der georgischen Stadt Gori geboren. Primäre Musikausbildung bekam er in Jerewan. 1936 wurde er im Staatskonservatorium Jerewans immatrikuliert, wo er Tonsatz bei W.G.Taljan studierte. Von 1946 bis 1948 setzte der junge Komponist seine Studien bei G.I.Litinskij, N.I.Peiko und N.P.Rakov schon in Moskau fort. In jenen Jahren hat er mehrere farbenfreudige Orchesterwerke geschaffen, die auch melodisch reich waren. Seit 1948 ist Mirsojan als Kompositionslehrer aktiv. Unter seinen Schülern sind viele begabten Musiker wie S. Nachdjan, S. Samweljan, K. Orbeljan, S. Dzhrbaschjan, A. Terterjan, R. Amirchanjan, L. Tschauschjan usw. 1981 erhielt Edward Mirsojan den Ehrentitel "Volkskünstler der Armenischen Republik".

Professor des Staatskonservatoriums Jerewans Edward

Mirsojan ist nicht nur für seine öffentliche Aktivität in Armenien bekannt. Daneben hat er mit eigenen Musikwerken viel zur Entwicklung der gegenwärtigen armenischen Musik beigetragen. Dem Mirsojan gehören Symphonische Tänze, Festouvertüre, drei Suiten für Symphonieorchester, Poeme für Streichorchester und Pauken, Introduction und Perpetuum mobile für Violin und Orchester, „Enkelinsalbum“ für Klavier, Romanzen auf die Verse der armenischen Dichter, Film-musik.

Susanna Gregorjan wurde in Jerewan (Armenien) geboren. Ihre außergewöhnliche Begabung wurde frühzeitig erkannt und entsprechend gefördert. Bereits mit 7 Jahren kam sie in die Violinklasse von Irina Swetlowa an der Musikschule des Gnessim-

Instituts für Hochbegabte in Moskau. Von 1986-93 studierte sie dann am Moskauer Tschaikowskij-Konservatorium bei Maja Glesarowa. Neben einem Aufenthalt an der Prager Mozart-Akademie folgten Kurse bei Gabor Takas-Nagy, Sándor Vegh, Kristoph Jakovitz, Charles Rosen und Boris Pergamentschikow. Seit 1994 lebt Susanna Gregorjan in Köln, wo sie Mitglied der Violinklasse von Saschko Gawriloff an der dortigen Musik-hochschule ist.

Schon zu Studienzeiten in Moskau spielte Susanna Gregorjan als Konzertmeisterin des Konservatoriumsorchesters und ab 1991 auch des Russisch-Deutschen Jugendorchesters in aller Welt unter so bekannten Dirigenten wie Zubin Mehta, Dmitrij Kitaenko oder auch Mstislaw Rostropowitsch. Von 1992 - 2000 übernahm sie dann den Posten der Konzertmeisterin

der Philharmonie der Nationen.

Einem größeren Publikum bekannt geworden ist Susanna Gregorjan vor allem durch ihre Soloauftritte in der ZDF-Sendung "Achtung Klassik!". Weitere wichtige Auftritte hatte sie bei internationalen Festivals, so zum Beispiel beim "Schleswig-Holstein-Musikfestival", "MDR-Musiksommer", "Festival des Jeunes Interpretes" (Frankreich) oder dem "Gubbio-Musikfestival" (Italien).

1992 spielte Susanna Gregorjan mit dem Philharmonischen Orchester Armeniens, unter der Leitung von Loris Tschknaworjan (USA) und Leon Grigorjan (USA).

1996 gab sie Kammermusik-abende zusammen mit der berühmten Bratscherin Kim Kaschkaschjan (USA), die WDR in Köln and Radio Bremen aufgenommen hatten.

Als Preisträgerin internationaler Wettbewerbe trat

Susanna Gregorjan ebenfalls hervor. So gewann sie 1997 den Mozart-Preis der Carl-Flesch-Akademie Baden-Baden und den 1. Preis beim "Internationalen Duowettbewerb für Violine und Klavier in memoriam Christian Ferras und Pierre Barbizet" in Marseille.

1999 nahm Susanna Gregorjan teil an den Oldenburger Festtagen (Deutschland), während dieser Tage hat sie Kammermusik mit Dmitrij Sitkowetskij aufgeführt. In demselben Jahre gab sie Solokonzert mit dem "Philharmonie der Nationen" Orchester, das im Großen Saal des Moskauer Staatskonservatoriums stattfand.

Radioaufnahmen für den Staatlichen Moskauer Rundfunk, den WDR, Radio Bremen, Radio Suisse Romande und CD-Produktionen mit verschiedenen Partnern und Orchestern sowie

Kammermusikauftritte weltweit begleiten ihre Karriere.

Susanna Gregorjan spielt eine Violine von Januarius Gagliano aus dem Jahre 1745.

Schuschan Kotscharjan ist 1981 in Jerewan in der Architektenfamilie geboren. 1988 trat sie in die Sajat-Nova Musikschule in Jerewan ein. In der 5. Klasse wurde sie zum Laureat des Arno Babadzhanjan musikalischen Wettbewerbes. Seit der 8.Klasse setzte sie ihre Musikausbildung in der Tschaikowski-Schule in Jerewan fort. Nach der Abitur wurde sie ins Staatskonservatorium Jerewans in die Klavierklasse immatrikuliert. Sie hat 2003 das Konservatorium absolviert und in demselben Jahre trat sie dort die Post-graduate Schule ein.

Խաչատրյան Արամ Եղիայի (1903 - 1978), հայ մեծ կոմպոզիտոր, մանկավարժ, երաժշտական-հասարակական գործիչ: ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1954), Հայկական ԽՍՀ ԱԱ ակադեմիկոս (1963): Արվեստագիտության դոկտոր (1965): Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս (1973): ԽՍՀՄ անդամ (1943): 1929 թ. ավարտել է Մոսկվայի Գնեսինների անվան երաժշտական ուսումնարանը (երաժշտական կոմպոզիցիա է սովորել Մ. Յ. Գնեսինի մոտ), 1934 թ. Մոսկվայի կոնսերվատորիան: Սովորել է Ն. Յա. Մյասկովսկու (կոմպոզիցիա), Ռ. Մ. Գլիերի, Ս. Ն. Կասիլենկոյի (գործիքավորում) մոտ: 1939-48 թթ. եղել է ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության կազմկոմիտեի նախագահի տեղակալ: 1957 թվականից ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության քարտուղար: 1950 թվականից դասախոսել է Գնեսինների անվան երաժշտական-մանկավարժական ին-

ստիտուտում, միաժամանակ, 1951 թվականից՝ Մոսկվայի կոնսերվատորիայում (1951 թվականից՝ պրոֆեսոր): Նրան աշակերտել են Ռ. Գ. Բոլյոն, Ն. Կ. Գաբունիան, Ա. Կիերուն (Ռումինիա), Է. Ս. Հովհաննիսյանը, Մ. Լ. Թարիվերյանը, Է. Ա. Խաչագորոսյանը, Ա. Յա. Էշպալը: 1950 թվականից Խորհրդային Միությունում և արտասահմանում կայացած համերգներում սեփական ստեղծագործությունների կատարմամբ հանդես է եկել իբրև դիրիժոր: Արժանացել է Լենինյան (1950), ԽՍՀՄ Պետական (1941, 1943, 1946, 1950, 1971), Հայկական ԽՍՀ Պետական (1965) մրցանակների:

Արամ Խաչատրյանի ստեղծագործությունը համաշխարհային և ազգային երաժշտական արվեստի յուրօրինակ համագումար է: Նրա երաժշտությունը ժամանակակից կոմպոզիտորական դպրոցը հարուստացրել է նոր պատկերներով, ոճական տարրերով,

երաժշտական արտահայտչամիջոցներով: Նա հասավ եվրոպական երաժշտական համակարգի և արևելյան երաժշտության, առանձնապես՝ հայկականի, տոնային կառուցվածքի օրգանական համադրության: Հատուկ ուշադրություն է դարձրել սիմֆոնիային և կամերային-գործիքավորման ոճին: Նրա ստեղծագործություններին հատուկ են վառ արտահայտչականություն, հարուստ մեղեդիականություն, մատչելի երանգավորում: Կարևոր դեր է կատարում դրամատուրգիական ֆունկցիայով հագեցված ռիթմը: Արամ Խաչատրյանը նվագախմբային երանգավորման վարպետ է: Կոմպոզիտորին համաշխարհային հռչակ րեբին նվագախլըմբի հետ դաշնամուրի (1936), ջութակի (1940) և բալլ-ջութակի (1946) կոնցերտները, «Գայանեն», այդ ժանրի՝ ազգային երաժշտական-թատերական առաջին ստեղծագործությունը և «Սպարտակը»՝

լեռնորդային և համաշխարհային բալետի զագաթներից մեկը: Մեծ նվաճում է նրա 2-րդ սիմֆոնիան՝ նվիրված Հայրենական Մեծ պատերազմի (1941 - 1945) իրադարձություններին:

Արամ Խաչատրյանը բեղմնավոր աշխատել է թատերական և կինոարվեստի երաժշտության բնագավառներում (Լեյբոմետրվի «Պիմակահանդես»-ի, Լուպե դե Կեզայի «Վալենսիայի այրին» դրամաների համար գրած երաժշտությունը, որտեղ օգտագործված են իսպանական մեղեդիներ ու ռիթմեր, «Պեսյո» և «Ձանգեզուր» կինոֆիլմեր և այլն): Նա Հայկական ԽՍՀ Պետական հիմնի (1944) հեղինակն է: Գրել է մի շարք երաժիշտների գործունեությանը նվիրված հոդվածներ ամսագրերի համար: Արամ Խաչատրյանի գործունեությունը հասարակական լայն ճանաչում է գտել: Երևանի ֆիլիարմոնիայի մեծ դախիձը կրում է նրա անունը (1978): 1984 թ.

Երևանում բացվել է Խաչատրյանի Տուն-բանագարան:

Կոմիտաս (իսկական անունը՝ Սողոմոնյան Սողոմոն Պևրոզի): Հայ կոմպոզիտոր, գիտնական, խմբավար և հասարակական գործիչ:

Ծնվել է Կուտինայում (Արևմտյան Հայաստան) 1869 թվականի սեպտեմբերի 26-ին: Վաղ մանկությունից որբացել է: 1881 թվականից սովորել է Էջմիածնի հոգևոր սեմինարիայում և ակադեմիայում: Ստեղծագործական փորձեր է արել 1890 թվականից: 1891 թ. «Արարատ» ամսագիրը հրատարակել է նրա «Ազգային հիմնը»: 1893 թ., ակադեմիան ավարտելուց հետո, նշանակվել է երաժշտության ուսուցիչ, միաժամանակ Էջմիածնի մայր եկեղեցու երգչախմբի ղեկավար: 1894 թ. ձեռնադրվել է հոգևորական և առաջել VII դարի հայ ականավոր գրող, երաժիշտ, կաթողիկոս Կոմի-

տասի անունը: 1896 – 1899 թթ. Բեռլինում ուսումնասիրել է պատմություն և երաժշտության տեսություն: 1899 թվականից ապրել է Էջմիածնում, ղեկավարել է երաժշտական դասարանները և հոգևոր ակադեմիայի երգչախումբը: Գրել է բանաստեղծություններ, երգեր և հոգևոր հիմներ: Նրան հաջողվեց վերծանել խազերը (ինադարյան հայկական երաժշտամիջերը) և վերականգնել հոգևոր հին մեղեդիները:

Իջրև միջազգային երաժշտական ընկերության անդամ Կոմիտասը հանդես է եկել «Կոլոն» և «Լամարե» խմբերի հետ և դասախոսել է հայ ժողովրդական երգի, հոգևոր երգասացության թեմաներով Շվեյցարիայում (ժնև, Լոզան, Յուրիխ, Բեռն), Բեռլինի, Փարիզի, Երևանի, Թիֆլիսի, Բաքվի համերգատարահներում:

Պահպանողական հոգևորականների հետ գծավելու հետևանքով 1910 թ. գնացել է Կոստանդնուպոլիս, որտեղ

կազմակերպել է 300 հոգիանոց «Չուսան» մեծ երգչախումբը: Հայ գրերի գյուտին և տպագրության 400-ամյակին նվիրված համերգը, որ կայացավ 1913 թվականի հոկտեմբերի 25-ին, մշակութային նշանավոր իրադարձություն էր: Երգչախմբի պրոֆեսիոնալիզմը արժանացավ համաշխարհային ուշադրության:

1915 թ. չլիմանալով թուրք պետության կողմից կազմակերպած հայերի ցեղասպանությանը, որին զոհ գնացին բազմաթիվ ընկերներ և բարեկամներ, ինչպես նաև սեփական ծերրակալությանը, Կոմիտասը հոգեկան ծանր հիվանդություն ստացավ: 1919 թվականից ապրում էր Փարիզում, որտեղ և, հոգեբուժական հիվանդանոցում 1935 թ. հոկտեմբերի 22-ին մահացավ: Հետագայում Կոմիտասի աճյունը փոխադրվել է Երևան և թաղվել հայ մշակութի գործիչների Պանթեոնում:

Կոմիտասը հայ երաժշտու-

թյան դասական է, բազմաձայն երգասացության վարպետ, հայ գիտական ազգագրության հիմնադիր Հավաքելով և ուսումնասիրելով ժողովրդական երգեր, Կոմիտասը ստեղծել է հայ բազմադարյան ստեղծագործության նմուշների հավաքածուներ: Կոմիտասի հողվածները մեծ ներդրումներ են բանահյուսական մեթոդաբանությանը: Կոմիտասի ազգային վառ ստեղծագործությունը, առավելապես երգարվեստը՝ իրենված ժողովրդական նյութերի մշակման վրա, հանդիսանում է XX դարի դասական երաժշտության յուրօրինակ էջերից մեկը: Կոմիտասի գործունեությունը նպաստել է ազգային կոմպոզիտորական դպրոցի զարգացմանը: 1948 թ. Երևանի կոնսերվատորիային շնորհվել է Կոմիտասի անունը:

Բաղդասարյան Էդվարդ Հովհաննեսի (1922 – 1987), հայ հանրահայտ կոմպոզիտոր և

դաշնակախար, ծնվել է Երևանում: Սկզբնական կրթությունը ստացել է Թբիլիսիում, 1941 թվականից սովորել է Երևանի կոնսերվատորիայում, Գ. Վ. Սարաջևի մոտ՝ դաշնամուրի դասարանում, հետագայում՝ Գ. Ե. Եղիազարյանի մոտ՝ կոմպոզիցիայի դասարանում: 1951 թ. երիտասարդ կոմպոզիտորը գործուղվում է Մոսկվա, որտեղ կոմպոզիցիայի բնագավառում կատարելագործվում է Գ. Ի. Լիտինսկու և Ն. Ի. Պելյոյի մոտ: Է. Բաղդասարյանը զբաղվել է բանասիրությանը, զրանցել է ժողովրդական երգեր, օգտագործելով դրանք երգչախմբի և անհատ կատարողների համար մշակումների ընթացքում: 1953 թվականից նա կոմպոզիցիայի դասարանում զբաղվել է մանկավարժական գործունեությամբ:

Եղվարդ Բաղդասարյանի երաժշտությունը անկրկնելի դիմագծի ունի: Նրա երկերին հատուկ են անկեղծությունը, սրտառուչությունը, վառ հուզա-

կանությունը: Նա զրել է բազմազան ժանրերով՝ երգեր, ռոմանսներ, կամերային-գործիքային ստեղծագործություններ, լարային կվարտետը, կլարնետի սոնատը, ուվերտյուրա՝ սիմֆոնիկ նվագախմբի համար, ռապսոդիա՝ ջութակի և նվագախմբի համար, նոկաուրթն՝ ջութակի համար դաշնամուրի նվագակցությամբ, 24 դաշնամուրային պոետիկաներ, համերգ դաշնամուրի և նվագախմբի համար, երեք պոետիկաներ ջութակի համար՝ երգեհոնի կամ դաշնամուրի նվագակցությամբ, «Շախմատ» քայտը, բառերակյան քեմադրությունների և կինոֆիլմերի երաժշտություն:

Միրզոյան Էղվարդ Միգայելի

– Եշանավոր հայ կոմպոզիտոր և մանկավարժ, ծնվել է 1921 թվականին Գորի (Կրասոնան) քաղաքում: Երաժշտական նախնական կրթությունը ստացել էր Երևանում: 1936 թ. ընդունվել է

Երևանի կոնսերվատորիան և սովորել Վ. Գ. Տալյանի մոտ կոմպոզիցիայի դասարանում: 1946 – 1948 թվականներին գտնվելով Մոսկվայում և ուսանելով Գ. Ի. Լիտինսկուն, Ն. Ի. Պելյոյին և Ն. Պ. Ուկոլին երիտասարդ կոմպոզիտորը շարունակում է կատարելագործվել և ծանաչել ազգային երաժշտական արվեստի հարուստությունները: Այդ տարիներին կոմպոզիտորը ստեղծել է թեմատիկ նյութի և երանգավորման տեսակետից վառ ու զուսազեղ բազմաթիվ նվագախմբային ստեղծագործություններ: 1948 թվականից նա կոմպոզիցիոն դասարանում զբաղվում է լարված մանկավարժական աշխատանքով: Նրա մոտ կոմպոզիցիա են սովորել և ախարտել մի շարք տաղանդավոր կոմպոզիտորներ՝ Ս. Նախյանը, Ս. Մամվելյանը, Կ. Օրբելյանը, Ս. Ջրբաշյանը, Ա. Տերտերյանը, Ռ. Ամիրխանյանը, Լ. Զաուշյանը և ուրիշներ:

Երևանի Պետական կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Էղվարդ Միրզոյանը հանդիսանում է Հայաստանի ոչ միայն գործունյա երաժշտական-հասարակական գործիչ: Իր բազմակողմանի ստեղծարար գործունեությամբ նա մեծ ավանդ է ներդրել ժամանակակից հայկական երաժշտության մեջ:

1981 թ. նրան շնորհվեց Հայաստանի ժողովրդական արտիստի կոչում: Էղվարդ Միրզոյանը հեղինակ է Միմֆոնիկ պարերի, Տոնական ուվերտյուրայի, սիմֆոնիկ նվագախմբի համար երեք սյուիտայի, սիմֆոնիկ նվագախմբի համար Պոեմի, լարային նվագախմբի և թմբուկների համար սիմֆոնիայի, ջութակի և նվագախմբի համար ինտրոդուցիա և Perpetuum mobile-ի, կամերային-գործիքային նվագախմբի համար լարային կվարտետի, բալլետային և դաշնամուրի համար սոնատաների, դաշնամուրի համար սի-

եսներին շարքի, Թոռնիկի հա-
մար պլյոմի, հայ բանաստեղծ-
ների բառերի վրա գրած
ռոմանսների, կինոֆիլմերի ե-
րաժշտության:

Սուսաննա Գրիգորյանը ծնե-
վել է 1968 թվականի հունվարի
1-ին Հայաստանում Երևան
քաղաքում: Երաժիշտ Մարի-
նե Գրիգորյանը (Տուֆալազյան)
երաժիշտ է (դաշնամուր), հայ-
րը՝ Սասմվել Գրիգորյանը՝ գիտ-
նական (մաթեմատիկա, մեխա-
նիկա): Սուսաննայի երաժշտա-
կան ճիրքը հայտնի է դարձել
դեռևս վաղ մանկությունից:
Յոթնամյա հասակում նա ըն-
դունվել է Սոսկվայի պրտա-
կարգ ընդունակություններով
օժտված երեխաների համար
Գնեսինների անվան երաժիշ-
տական դպրոցի Իրինա Ալետ-
ովայի ջութակի դասարան:
Դպրոցն ավարտելուց հետո,
1986 թ. ընդունվել է Սոսկվայի

Պ. Ի. Չայկովսկու անվան Պե-
տական կոնսերվատորիա և
ուսանել Յու. Ի. Յանկելևիչի
ջութակի նշանավոր դպրոցի
սանի պրոֆեսոր Սայա Գլեզա-
րովայի ջութակի դասարանում:

1991 թ. գերազանց գնահա-
տականներով ավարտել է
կոնսերվատորիան և շարունա-
կել է ուսումը ասպիրանտու-
րայում (1991-1993 թթ.): 1993 թ.
կատարելագործվել է Պրագայի
Մոցարտյան Ակադեմիայում,
նվազել է հայտնի երաժիշտ-
ների հետ (Շաբերդ Կեզ, Չարլզ
Ռոզեն, Սորիս Բուրգ, Բորիս
Պերգամենշիկով): 1994 թ. ըն-
դունվել է Զյուլի կոնսերվա-
տորիայի ասպիրանտուրայի
պրոֆեսոր Մաշկո Գավրիլովի
ջութակի դասարան: Այդ ժամա-
նակից սկսած ապրում է
Զյուլում (Գերմանիա):

Ուսանողական տարիներից
սկսած Սուսաննա Գրիգորյանը
եղել է Սոսկվայի Կոնսերվա-
տորիայի կամերային նվագա-
խմբի կոնցերտմեյստեր, իսկ
1991 թվականից Ռուս-Գեր-

մանական Երիտասարդական
նվագախմբի կոնցերտմեյստեր,
որտեղ դիրիժորներ էին Չուրին
Մետան, Դմիտրի Կիտաենկոն,
Ստիսլավ Ռոստրոպովիչը:

1992-2000 թթ. Սուսաննան
«Philharmonie der Nationen»
նվագախմբի կոնցերտմեյստեր
է, որը առեղծվել է ղեկավարում
կր դիրիժոր և դաշնակահար
Յուստուս Ֆրանցը: Այդ ժա-
մանակաշրջանում Սուսաննան
ելույթներ է ունեցել աշխարհի
շատ երկրներում: Միևնույն
ժամանակ նա բազմիցս
ելույթներ է ունեցել նաև իբրև
մենակատարուհի զանազան
նվագախմբերի և անհատ
կատարողների հետ տարբեր
երկրներում:

1992 թ. կամերային համեր-
գներ անցկայում, մենահա-
մերգներ Հայֆիլարմոնիայի
նվագախմբի հետ, դիրիժորներ
Լորիս Ճգնավորյան (ԱՄՆ) և
Առն Գրիգորյան (ԱՄՆ):

1994-1995 թթ. համերգներ
միջազգային «Շլեզվիգ-Հոլշ-
տայն» փառատոններում, Չայ-

կովսկու և Մոցարտի կոնցեր-
տների («Achtung! Klassik»
ծրագիր) հեռուստատեսային
գրանցումներով ZDF (Գերմա-
նիա):

1996 թ. կամերային երա-
ժշտական համերգներ ականա-
վոր պոլիստուի Կիմ Կաշկա-
շյանի (ԱՄՆ) հետ Զյուլի WDR
և «Էրեմենի թադիո» ձայնա-
գրություններով:

1998 թ. մենահամերգներ
Ֆրանսիայում «Du Jeune
Soliste d'Antibes» և Իտա-
լիայում «Gubbio-Festival» փա-
ռատոններում:

1999 թ. կամերային համեր-
գներ Օդենբուրգի (Գերմանիա)
փառատոնում Դմիտրի Սիսկո-
վեցկու հետ, մենահամերգներ
Մոսկվայի կոնսերվատորիայի
Մեծ դահլիճում «Philharmonie
der Nationen» սիմֆոնիկ
նվագախմբի հետ:

2003 թ. Սուսաննան իբրև
կոնցերտմեյստեր ելույթ է
ունեցել «Philharmonie der
Nationen» նվագախմբի հետ
Սանկտ-Պետերբուրգում XI Մի-

ջազգային «Ապիտակ գիշերների աստղեր» փառատոնում դիրիժորներ Վալերի Գերգիևի և Յուսուս Զրանցի հետ:

Սուսաննա Գրիգորյանը իբրև կոնցերտմեյստեր բազմիցս հրավիրվել է նվագել է Անգլիայում Լոնդոնի ֆիլհարմոնիայի, Քովենտ Գարդեն – Յագավորական օպերայի, Բի-Բի-Սի սիմֆոնիկ նվագախմբերի հետ:

1997 թ. Սուսաննա Գրիգորյանը արժանացել է Բադեն-Բադենում (Վերմանիա) Կարլ Յվեշի Ակադեմիայի միջազգային մրցույթում Սոցարտի մրցանակին և Մարսելում (Ֆրանսիա) ջութակահարներ Քրիստիան Յերրեի և Պյեր Բարբիզեի հիշատակին նվիրված միջազգային մրցույթում Առաջին մրցանակին: 1999 թ. Իտալիայում Վիուտոլի անվան մրցույթում նա արժանացել է Երրորդ մրցանակի:

Սուսաննա Գրիգորյանի երաժշտական կյանքը մշտապես հագեցված է WDR (Քյոլն) ռադիոյի, ծայնասկավառակներ

րի ձայնագրություններով և տարբեր երկրների երաժիշտների հետ համատեղ ելույթներով:

Շուշան Թոչարյանը ծնվել է 1981 թ. Երևանում ճարտարապետների ընտանիքում: 1988 թ. ընդունվել է Երևանի Սայաթ-Նովայի անվան երաժիշտական դպրոց: Հինգերորդ դասարանում դալժել է Առնո Բաբաջանյանի անվան մրցույթի դափնեկիր: Ութերորդ դասարանից երաժշտական կրթությունը շարունակել է Երևանի Պ. Ի. Զաֆլովսկու անվան դպրոցում: Ավարտելուց հետո ընդունվել է Երևանի Կոմիտասի անվան Պետական կոնսերվատորիայի դաշնամուրի բաժին: 2003 թ. ընդունվել է Երևանի կոնսերվատորիայի ասպիրանտուրա:

Memorium of Susanna Vanezijan

Aram Khachaturian (1903-1978)

1	Song-Poem "In Honor of the Ashugs" for Violin and Piano (1929)	6.00
2	Sonata-Monologue for Violin solo (1975) (<i>Dedicated to Viktor Pikaizen</i>)*	13.34

Edward Bagdasarian (1922-1987)

3	Rhapsody (1958)	10.29

Edward Mirzoian (b.1921)

4	Perpetuum Mobile (1957)	4.00

Aram Khachaturian (1903-1978)

5	Nocturne for Violin and Piano
(<i>Arranged from incidental music to Lermontov's drama "Masquerade"</i>)	3.58
6	Dance No.1 in B flat major for Violin and Piano (1926)
(<i>Dedicated to A. Gabrielian</i>)	4.16
7	Lullaby for Violin and Piano (1926) (<i>Dedicated to Karen Khachaturian</i>)	4.25
8	Sabre Dance from the ballet "Gayaneh" (trans. V.Sapozhnin)	2.14

Komitas (1869 - 1935)

9	Krounk (Crane)	3.49

Susanna Gregorian, violin
Shushan Kocharian, piano

**World premiere recording*

© & P 2004 Susanna Gregorian. All Rights reserved

Deutz-Mulheimer Str. 284
51063 Cologne, Germany

COMPACT
disc
DIGITAL AUDIO

DDD
STEREO
T.T.:52:45